

ANTIEKE POTTEBAKKERSKUNST,

□ □ □ DOOR M. F. VIGELIUS □ □ □

IN ons kleine vaderland is nog weinig belangstelling voor de oude beschaving van Midden-Amerika en het rijk der Inca's. Velen weten zelfs ternauwernood, dat in de oerwouden van Yucatan, op de hoogvlakte van Mexico en aan den voet van de Cordilleras de los Andes beschavingen gebloeid hebben, waarvan weliswaar zeer, zeer veel is verloren gegaan, maar de enkele wedergevonden voortbrengselen van kunst en wetenschap ons tot 't inzicht brengen, dat deze cultuur, hoe verschillend ook, niet onderdoet voor andere groote beschavingen der oude wereld. Het is dan ook een dankbaar onderwerp voor geleerden, te bestudeeren, in hoeverre van uit de z.g. Oude Wereld en Indië invloed kan geoefend zijn op de bewoners van Midden- en Zuid-Amerika. Hoewel het inderdaad gelukt is, hier en daar eenige overeenkomst vast te stellen, is het vooralsnog zeer voorbarig van bepaalde beïnvloeding te spreken. Het schoone Atlantis-verhaal duikt hierbij telkens weer op, ja oude geschiedschrijvers, als Sarmiento de Gamboa spreken er van.

Hoe dit zij, de Inca-cultuur in 't tegenwoordige Peru ontwikkelde zich, los van die van Centraal-Amerika en Yucatan en bereikte dan ook niet die hoogte, hoe interessant zij overigens ook moge zijn.

Toen de Spaansche Conquistadores (veroveraars) onder leiding der broeders Pizarro, Peru binnentrokken, was hun drijfveer, naast zucht naar avonturen en de wensch voor de Spaansche kroon gebieden te bezetten, het verlangen naar de onmetelijke schatten, waarvan geruchten tot in Spanje waren doorgedrongen. De verhalen van de mannen van Cortez over het sprookjesrijk op de Mexicaansche hoogvlakte trokken geducht. Goud, paarden, en juweelen, dit alles moest er in overvloed zijn.

Inderdaad, aan hebzucht en gouddorst kon voldaan worden. In het rijk der Inca's (vorsten over de Peruaansche stammen) werd de Zon, de levenschenkende, vereerd, en het goud, als afstraalsel van de zon overvloedig in den dienst van den Zonnegod aangewend. In de hoofdstad Cuzco stond de heilige zonnetempel: de Curicancha (Huis van Goud), die thans nog gedeeltelijk bestaat als 't klooster Santo Domingo. De gouden heerlijkheid der Curicancha is meermalen beschreven: de muren opgetrokken van accuraat in elkaar passende steenen, waren met gouden platen, met juweelen bezet, versierd. Aan één eind was een nis, die de beeltenis van den zonnegod bevatte, een enorme schijf goud, die bij de verovering door de Spanjaarden aan een zekeren Leguisano ten deel viel, door dezen weer verdubbeld werd en nooit is teruggevonden. Ook de tempel van den